

mener jeg, end Aarhus. Det er, som sagt, noget, jeg vil henstille til Overvejelse af det Udvalg, som sikkert vil blive nedsat.

Efter Loven skulde Sø- og Handelsretssager, naar de behandles for Underretten, tiltrædes af søkyndige og handelskyndige Medlemmer. Det er jo allerede saaledes, at Søretterne uden for Kjøbenhavn blive tiltraadte af søkyndige Medlemmer, og jeg tror, at jeg er i Overensstemmelse med de fleste af mine Kolleger, naar jeg siger, at det er en Ordning, som vi ere meget glade ved, og som vi baade have Fornøjelse og tillige stor Nytte af at arbejde sammen med. Vi kunne kun glæde os over, at Loven bestemmer, at for Fremtiden skulle ogsaa handelskyndige Mænd tiltræde Retterne; thi det er lige saa nødvendigt i Handelssager som i Søretssager. I Forbindelse dermed skal jeg ganske kort bemærke, at den ny Definition af Sø- og Handelsretssager i Udkastets § 9 tiltaler mig i ganske overordentlig Grad.

Saa findes der en Bestemmelse om, at Landsretterne i visse kriminelle Sager skulle tiltrædes af Nævninger. Der paa-trænger sig det Spørgsmaal, om vi skulle gaa til Nævningerretter eller Meddomsretter, d. v. s. Retter, hvor Dommeren har Læg-mænd til Hjælp; Forskellen er den, at i Nævningerretter afgøre Nævningerne Skyldsspørgsmaalet, men have intet at gøre med Udmaalingen af Straffen, men i Meddomsretterne faa Lægmandene ikke blot med Skyldsspørgsmaalet, men ogsaa med Straffens Udmaaling at gøre, og paa den Maade faa Lægmandene her nok saa stor Indflydelse paa Sagens Afgørelse som i det andet Tilfælde. I Grundloven staar der — kunde man sige — at i Misgernings-sager og i Sager af politiske Lovover-trædelser skulde Nævninger træde til, og at vi, hvis vi ikke tage Nævninger, men Meddomsmænd, ikke opfylde Grundlovens Bud. Det tror jeg ikke, er rigtigt. Jeg tror, at da Grundloven blev given, brugte man Ordet „Nævninger“ for derved at betegne Lægmands Deltagelse i Strafferets-plejen, ligesom man paa andre Steder omtaler Lægmands Deltagelse i Lovgivnings-magten, og man brugte saaledes „Nævninger“, fordi det dengang var den almindelige Form i konstitutionelle Lande for Lægmands Medvirkning under Domsbe-handling. Man mente i Nævningerretterne at have en Modvægt mod den Indflydelse, som Regeringen havde gennem Udnævnel-sen af Dommerne. Nævningerretterne ere oprindelig blot fremkomne for at beskytte

Folket mod Kongemagtens Overgreb. Nu er Situationen forandret. Man har i kon-stitutionelle Lande haft Nævninger og været tilfreds med dem, og paa mange Steder har man ogsaa haft Meddomsmænd og været tilfreds med dem. Vi kende her-hjemme Meddomsmændsinstitutet fra Sø- og Handelsretten, og, som jeg sagde før, fra Søretterne uden for Kjøbenhavn. Jeg kunde i Forbindelse dermed ogsaa nævne Landvæsenskommissionerne, skønt det er noget andet. Og vi have set Meddoms-mændene arbejde i Tyskland og adskillige andre Steder, og overalt har man været glad ved dem. Der har været store Kampe blandt de retslærde om, hvilken af de to Institutioner, Meddomsretten eller Nævning-geretten, der var den bedste, og der har været vægtige Autoriteter paa begge Sider; og det er, mener jeg, det bedste Bevis paa deres Godhed. Der finder langt større intensiv Samvirken Sted mellem de rets-lærde Dommere og Meddomsmændene, end mellem de retslærde og Nævningerne; og det er af meget stor Betydning. Men der er noget, jeg endda vil tillægge større Be-tydning, og som for mig er det egentlige Hovedmoment til at rejse Spørgsmaalet her og til at bede det nøje overvejet, nemlig den Omstændighed, at medens man er enig om, at Nævninger ikke vilde kunne benyttes ved Underretter, er der intet til Hinder for, at Meddomsmænd kunde det; og det vil i mange Tilfælde i kriminelle Sager ogsaa være en Støtte baade for den sigtede og Dommeren, om denne havde to Meddomsmænd ved sin Side. Det er i alt Fald for mig et af Hovedmotivene til at se med meget venlige Øjne paa Meddomsmændene. Dertil kommer saa, at selv om vi ogsaa ville indføre dem i kriminelle Sager ved Underretten, ville de for Børgerne i Al-mindelighed blive til mindre Ulejlighed og Besvær og for Staten til mindre Bekost-ning end Nævningerne. Det kan jo saa-ledes hænde, at 30 Nævninger og 10 Sup-pleanter kunne komme til at ligge i læn-gere Tid borte fra deres Hjem og under visse Omstændigheder maaske ikke engang komme i Virksomhed. Saadant vil ikke kunne ske, naar man gaar til Meddoms-mænd, idet man der kun vil komme til ved Landretten at bruge 6 Meddomsmænd, altsaa adskilligt mindre, og man vil være sikker paa, at de ville komme i Virksom-hed og ikke komme til at ligge arbejds-løse eller gøre deres Rejse forgæves. Jeg skal endnu blot antyde, at den, som i Norge har gennemført Retsreformen, været Hovedmand for den, den nylig afdøde og